

Patrick Cockburn

Kriget i Syrien: Varför den långvariga konflikten står inför ett avgörande

Publicerad i *Independent*¹ och *The Unz Review* (söndag) 24/1 2016

Fredssamtalen mellan Syriens regering och oppositionen kommer att starta om ett par dagar i Genève, i en atmosfär av nästan totalt missmod om utsikterna för framgång.² De två sidorna hatar varandra och har tillbringat fem år med att försöka döda varandra, vilket gör det osannolikt att de kommer att gå med på att dela makten på något annat sätt än geografiskt, där varje sida behåller det territorium som man nu behärskar och försvarar med sina egna väpnade styrkor.

Denna pessimism är svår att avfärda, med tanke på att flera av de militärt starkaste grupperna inte kommer att närvara i Genève. Varken IS eller al-Nusra-fronten är inbjudna, och förmodligen skulle de inte infinna sig ens om de blev det. Det finns motsättningar om vem som exakt är en terrorist. Saudi-Arabien stöder Islams armé [*Jaysh al-Islam*] som kontrollerar ett område på östra sidan av Damaskus och Turkiet insisterar på att de syriska kurderna, USA:s mest effektiva allierade mot IS, ska uteslutas.³

Problemet med att få slut på kriget i Syrien och Irak handlar om att det finns en mängd spelare som är för starka för att förlora, men för svaga för att vinna. Stater och rörelser sådana som Iran och Hizbollah ser sig själva som att de kämpar för själva sin existens i ett krig som de inte har råd att förlora. Andra, som Saudi-Arabien och Turkiet, har investerat alltför stor prestige i kampen om Syrien för att erkänna att de inte kan uppnå sitt mål att avsätta president Bashar al-Assad.

Krig slutar ibland genom utmattning istället för överenskommelser, och detta kan kanske vara det bästa man kan förvänta sig för Syriens del. Lokala vapenvilor och eldupphör kan komma att slutas, precis som de 600 eller fler som periodvis avbröt det 15 år långa inbördeskriget i Libanon. Svårigheten här är att det finns kultliknande rörelser som IS och al-Nusra som slåss och lever för sin islamiska tro genom att bekämpa dem som de ser som demoniska fiender. De är inte som de libanesiska krigsherrarna som då och då brukade finna ömsesidigt intresse i att stoppa försöken att ta död på varandra.

Men även om vi inte får se mycket positivt komma ut ur Genève-samtalen, är det politiska landskapet i regionen lite mer upplagt för fred än tidigare. Den ryska militära interventionen, som inleddes för fyra månader sedan, innebär att Assad inte kommer att förlora, men det är osannolikt att han kan uppnå en avgörande seger. Han sitter kvar vid makten bara på grund av det ökande stödet från Iran, Ryssland och Hizbollah i Libanon, men trots deras stöd har hans armé inte återtagit städer som han förlorat under det senaste året, sådana som Palmyra och Idlib. President Assad kommer nog inte att vilja tala i Genève, eller senare, men han är mer än någonsin beroende av sina allierade som inte vill bli fångade i ett ändlöst syriskt inbördeskrig.

Segrare och förlorare börjar utkristalliseras i Syrien, även om inte alla inblandade kan se det. IS börjar se allt mer stukade ut efter USA:s och Rysslands flygattacker, även om man inte är i närheten av att besegras. USA fortsätter att utbasunera dess förlust av Ramadi i Irak, men de irakiska specialförband som tog över den raserade staden uppgår till endast 500 soldater. De irakkurdiska peshmergas som återtog Sinjar har inte fått ut löner under fem månader, eftersom den kurdiska regionala regeringen är bankrutt. Den syriska armén saknar män, och även om dess moral kanske har höjts tack vare ryssarna är den ändå uttröttad efter fem års krig. De syriska kurderna är

¹ Se [Syrian civil war: Why the endless conflict is at a decisive point](#)

² Assad-sidan fanns på plats redan på fredagen 29/1, oppositionens representanter anlände först på söndagen 31/1 – *Red*

³ Oppositionsrepresentanterna, med stöd av Turkiet & Co, lyckades också att utestänga de syriska kurderna. – *Red*

framgångsrika, men är ovilliga att utnyttjas som kanonmat av USA och de är rädda för en turkisk intervention.

Det är riskabelt att beskriva en enskild fas i ett långdraget inbördeskrig som avgörande, men de kommande månaderna kan bli just det. USA och dess allierade i Syrien, framförallt de 25 000 stridande i kurdernas Folkets försvarsenheter (YPG) med en del sunniarabiska allierade, är otåliga för att skära av IS från dess sista förbindelse, genom Turkiet, till världen utanför. De är inte långt från att uppnå detta. Arabiska enheter från Syriska Demokratiska Styrkorna (SDF), en paraplyorganisation som domineras av YPG, tog över Tishrin-dammen i Eufrat, 90 km öster om Aleppo, den 23 december och närmar sig IS starka fäste i Manbij.

Nyheter om att en rörelse som få hade hört talas om hotar en okänd stad i Syrien fick inte världen att skaka. Men detta är betydelsefullt av tre skäl: för det första, IS är nu nästan inringat i sitt självutnämnda kalifat; för det andra, de syriska kurderna, med sin ställföreträdare SDF, har gått över Eufrat till dess västra strand, trots Turkiets hot om att aldrig låta detta ske utan ett militärt svar; för det tredje, och mest betydelsefullt, SDF:s attack understöddes av både USA:s och Rysslands flyg, även om det inte skedde samtidigt. ”Ryssarna genomför nu de flesta av flyganfallen där”, sade en syrisk kurdrepresentant. Med andra ord, USA och Ryssland agerar i denna del av Syrien som att de har en faktisk militärallians.

Den stora förloraren här kan vara Turkiet, som verkade ha en så stark ställning under 2011 för att utvidga sitt inflytande över Mellanöstern. Dess image som en ekonomiskt blomstrande, demokratisk, om än islamisk, stat var attraktiv för många arabiska protesterande som önskade störta och ersätta diktatoriska regeringar. Men den turkiske presidenten, Recep Tayyip Erdogan, gjorde snart klart att han stödde ett sunnisekteristiskt övertag som var anti-shia, anti-kurdiskt och anti-sekulärt, vilket var förutsett att möta motstånd. Efter att först ha stött Muslimska brödrskapet tolererade eller hjälpte han sedan IS, al-Nusra och extrema jihadist-grupper.

President Erdogans ottomanska drömmar om att göra Turkiet till en stormakt i Mellanöstern igen har vänts till motsatsen. Hur han svarar på detta misslyckande kommer att klarna inom de kommande månaderna då USA och Ryssland, på olika sätt och med stöd till ganska olika uppsättningar med allierade, försöker stänga gränsen mellan norra Syrien och Turkiet.

President Erdogan tvingas antingen acceptera att Turkiet utestängs från norra Syrien eller att utöka Turkiets militära inblandning, möjligen inklusive en invasion. Kritiska kommentatorer i Turkiet säger att han ville invadera förra året, men hölls tillbaka av äldre turkiska armégeneraler. Fullskaligt militärt engagemang från Turkiets sida skulle vara svårare idag, efter den ryska militära interventionen och nedskjutningen av ett ryskt bombplan av ett turkiskt F-16-plan den 24 november. En turkisk framstöt in i norra Syrien skulle nu möta amerikanskt motstånd och ryskt flygvapen och luftvärnsmissiler.

Kriget i Syrien och Irak är långt ifrån över, men när förlorare och vinnare börja framträda blir möjligheten för lokala vapenvilor, och till slut någon slags fred, mer sannolik. Assad-regeringen och oppositionen kommer kanske inte att kunna komma överens i Genève, men de krafter utifrån som stöder dem börjar bli alltmer benägna att få ett slut på konflikten.

23 januari 2016

Översättning: *B Svensson*

Lästips

Fredssamtalen i Genève

Bland Mellanöstern-specialister spekuleras det friskt om vad fredssamtalen kan leda till. Det råder stor osäkerhet om vad de olika parterna och deras uppbackare, och särskilt den splittrade oppositionen egentligen vill uppnå. Eftersom så många faktorer och intressenter är inbegripna, så är

det mycket svårt att förutse vad som kommer att hända både på kort och på längre sikt. Historien kommer att givetvis att ge svar på sådana frågor, men till dess så får vi nöja oss med att följa händelseutvecklingen, analysera den utifrån tillgängliga fakta och ta del av vad olika specialister, såsom Patrick Cockburn, Aron Lund och amerikanen Joshua Landis, har att komma med.

För närvarande finns förutom Cockburns artikel ovan följande artiklar som diskuterar olika omständigheter kring fredssamtalen:

Joshua Landis och Steven Simon: [Assad får som han vill – fredssamtalen och därefter](#)

Aron Lund: [Rebellerna i nordvästra Syrien knäer under de ryska bombningarna](#)

Av Patrick Cockburn finns sedan tidigare ett stort antal artiklar om Syrien på marxistarkivet. Bland dem:

[Storbritanniens politik för Syrien har just lidit skeppsbrott](#) (december 2013)

[Svälten i Syrien: Det största krisläget i FN:s historia](#) (december 2013)

[Andra akten för al-Qaida - artikelserie](#) (mars 2014)

[Hur Isis blev den ångvält det är idag](#) (augusti 2014)

[Isis befäster sin ställning](#) (augusti 2014)

[Ett omöjligt krig](#). Om kampen mot Islamiska staten (september 2014)

[Kriget med Isis: Syriens president spelar högt med svaga kort](#) (februari 2015)

[Inbördeskriget i Syrien: Jabhat al-Nusras massaker på druser visar att de är lika otäcka som Isis](#) (juni 2015)

Se även:

Peter Widén: [Den syriska katastrofen](#) (april 2015)